

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 19/2011-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti A., s. r. o., Š., zastúpenej advokátkou JUDr. J. F., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva podnikat' podľa čl. 35 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 25 Cb 47/2005-274 z 21. februára 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 368/2008-547 z 9. septembra 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti A., s. r. o., **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. novembra 2010 doručená sťažnosť spoločnosti A., s. r. o., Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou

namietala porušenie svojich základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 13 ústavy a základného práva podnikat' podľa čl. 35 ústavy rozsudkom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 25 Cb 47/2005-74 z 21. februára 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Cob 368/2008-547 z 9. septembra 2010 a ktorou žiadala vydať tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa : A. s.r.o., Ičo : ..., so sídlom : Š., priznané proti porušovaniu základných práv a slobôd podľa čl. 127 v spojení s čl. 13, čl. 20 ods. 4, čl. 35 ako aj čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené rozhodnutím Okresného súdu Bratislava III č. 25 Cb 47/2005 zo dňa 21. 02. 2008 a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09. 09. 2010, v konaní vedenom pod sp. zn. : 1 Cob 368/2008,

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09. 09. 2010 sp. zn. : 1 Cob 368/2008 a rozhodnutie Okresného súdu Bratislava III č. 25 Cb 47/2005 zo dňa 21. 02. 2008 a vec vracia Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie.

3. Okresnému súdu Bratislava III sa v konaní vedenom pod sp. zn. : 25 Cb 47/2005 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

4. Sťažovateľovi : A. s.r.o., Ičo : ..., so sídlom : Š., sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2.000,- € (slovom dvetisíc Eur), ktoré sú Okresný súd Bratislava III a Krajský súd v Bratislave povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Krajský súd v Bratislave a Okresný súd Bratislava III sú spoločne a nerozdielne povinní uhradiť sťažovateľovi : A. s.r.o., Ičo : ..., so sídlom : Š., trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu do troch dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. J. F., č. ú. ... vedený ...“

Ako vyplynulo zo sťažnosti sťažovateľa a spisu okresného súdu sp. zn. 25 Cb 47/2005, ktorý ústavný súd pripojil pre účely rozhodovania o sťažnosti sťažovateľa,

20. decembra 2004 sa začalo pred okresným súdom doručením žaloby Z. S., samostatne hospodáriaceho roľníka, B. 121 (ďalej len „žalobca“), proti S., a. s. B. (ďalej len „žalovaný v 1. rade“), a proti spoločnosti L., a. s., L. (ďalej aj „žalovaný v 2. rade“), konanie, v ktorom sa žalobca domáhal od žalovaných zaplata sumy 247 767,76 Sk s príslušenstvom s tým, že plnením poskytnutým jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť plniť druhého žalovaného. Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že na základe kúpnej zmluvy o dodávke mlieka uzatvorenej medzi žalobcom ako predávajúcim a žalovaným v 1. rade ako kupujúcim 30. marca 2004 dodával žalovanému v 1. rade kravské mlieko zo svojej farmy. Dňa 9. septembra 2004 bol k tejto zmluve uzatvorený dodatok č. 4 o usporiadaní otvorených pohľadávok (ďalej len „dodatok“), ktorý podpísal okrem žalobcu a žalovaného v 1. rade aj žalovaný v 2. rade. Jeho obsah vyhodnotil žalobca tak, že na jeho základe sa žalovaný v 2. rade stal žalobcovým dlžníkom popri žalovanom v 1. rade (§ 531 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a súčasne došlo k zmene obsahu záväzku tak, že všetky pohľadávky žalobcu mali byť uhradené do 15. novembra 2004 (§ 516 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Okresný súd vo veci rozhodol platobným rozkazom č. k. 42 Rob 1853/04-61 zo 4. februára 2005, proti ktorému žalovaní podali odpor.

V priebehu konania žalobca podaním z 20. apríla 2006 vzal žalobu proti žalovanému v 1. rade späť a žiadal konanie proti nemu zastaviť (na majetok žalovaného v 1. rade bol 22. marca 2005 Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 3 K 223/04 vyhlásený konkurz). Konanie vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade okresný súd zastavil uznesením č. k. 25 Cb 47/05-96 zo 6. júna 2006.

Vo veci samej rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 25 Cb 47/05-274 z 21. februára 2008 tak, že žalobu žalobcu zamietol a zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému v 2. rade trovy konania.

Proti rozsudku okresného súdu č. k. 25 Cb 47/05-274 z 21. februára 2008 podal žalobca 8. apríla 2008 odvolanie.

Žalobca ako postupca uzatvoril so sťažovateľom ako postupníkom 19. novembra 2009 zmluvu o postúpení pohľadávok žalobcu voči spoločnosti L., a. s., v celkovej výške 244 381 Sk s príslušenstvom, ktoré sú predmetom konania pred okresným súdom. Odplata za postúpenie pohľadávky bola dojednaná sumou 1 € a bola uhradená pri podpise zmluvy o postúpení pohľadávok. Sťažovateľ požiadal krajský súd o vstup do konania a predložil mu

zmluvu o postúpení pohľadávky. Krajský súd uznesením č. k. 1 Cob 368/2008-500 z 20. januára 2010 pripustil, aby z konania na strane žalobcu vystúpil doterajší žalobca a na jeho miesto vstúpil sťažovateľ. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 10. februára 2010.

Krajský súd rozsudkom č. k. 1 Cob 368/2008-547 z 9. septembra 2010 rozsudok okresného súdu č. k. 25 Cb 47/2005-274 z 21. februára 2008 ako vecne správny potvrdil a zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalovanému v 2. rade náhradu trov odvolacieho konania.

Rozsudok okresného súdu č. k. 25 Cb 47/05-274 z 21. februára 2008 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Cob 368/2008-547 z 9. septembra 2010 nadobudol právoplatnosť 8. októbra 2010.

Sťažovateľ v sťažnosti poukázal na to, že rozsudky všeobecných súdov považuje „za vrchol krivdy“ a „klasickú podobu arbitrárneho rozhodovania“. Krajský súd sa vyhol akejkol'vek definícii postavenia žalovaného v 2. rade, ktoré vyplývalo z dodatku; cielene a na škodu sťažovateľa vôbec nevysvetlil, v čom by nemal mať pravdu sťažovateľ, hoci krajský súd v iných konaniach iných žalobcov akceptoval vecne i právne zhodnú kvalifikáciu sporu, a to v rozsudkoch krajského súdu „č. k. 2 Cob 139/2009 zo 4. mája 2010 a č. k. 2 Cob 242 – 243/2009 z 11. mája 2010, ale aj právoplatný a vykonateľný rozsudok okresného súdu č. k. 22 Cb 35/2005 z 18. apríla 2006“. Rozsudky všeobecných súdov vo veci považuje sťažovateľ za arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, nedávajúce odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; právne závery všeobecných súdov za extrémne nesúladne s vykonanými skutkovými zisteniami. Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože neboli splnené podmienky na rozhodovanie krajského súdu bez nariadenia pojednávania. Navyše, hoci pôvodný žalobca, ako aj sťažovateľ vzniesli námietku zaujatosti sudkyne JUDr. E., tento fakt sudkyňa ignorovala a nezabezpečila ďalší zákonom predpísaný povinný procesný postup.

Sťažovateľ v podaní ústavnému súdu doručenom 29. novembra 2010 uviedol, že proti rozsudku krajského súdu č. k. 1 Cob 368/2008-547 z 9. septembra 2010 podal dovolanie.

V tomto podaní podpísanom okrem právneho zástupcu sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom aj A. B., T. B., T. K., F. N., C. P., F. S., Z. S., L. S., C. V. a Ľ. V. (bez uvedenia bližších osobných údajov o týchto osobách) „ostatní podpísaní“ uviedli, že

„mienia v konaní pred ústavným súdom vystupovať ako vedľajší účastníci“ a „ozrejmujú svoj naliehavý právny záujem na výsledku predmetného konania pred ústavným súdom“ tým, že boli žalobcami v obdobných sporoch a niektorí z nich, resp. ich právni nástupcovia podali sťažnosti ústavnému súdu (sťažnosť vo veci začatej žalobou A. B. je vedená pred ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 6682/2010; F. N. pod sp. zn. Rvp 7098/2010; C. V. pod sp. zn. Rvp 5763/2010 a L. V. pod sp. zn. Rvp 6186/2010).

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa názoru ústavného súdu nie je v jeho právomoci o merite podanej sťažnosti konať a rozhodnúť.

Ako to vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak poskytovanie tejto ochrany nie je v právomoci všeobecných súdov. V danom prípade sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z ustanovenia § 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov). Ide o jeden zo základných princípov, ktoré ovládajú konanie pred ústavným súdom, a to o princíp subsidiarity.

Podľa názoru ústavného súdu v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti je daná právomoc ústavného súdu až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu rozhodnutiu (mutatis mutandis I. ÚS 169/09, I. ÚS 184/09; porovnaj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Bulena a spol. verzus Česká republika a rozhodnutie uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Českej republiky vo zv. 29/uznesenie č. 3 a pod.).

Keďže sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, právomoc poskytnúť ochranu označeným právam má v tomto štádiu Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci dovolacieho konania. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale ju odmietol ako neprípustnú pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V situácii, keď ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu, bolo bez právneho významu rozhodovať o žiadosti sťažovateľa o pristúpenie do konania ako vedľajších účastníkov ním označených ďalších osôb.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2011